

AGROFORESTRY NETWERK
GELDERLAND

Informatiebladen voederbomen

Agroforestry maakt een groene en rendabele landbouw-economie mogelijk. Het Agroforestry Netwerk Gelderland ondersteunt agrarische ondernemers bij de toepassing van agroforestry op hun bedrijf. Om inzicht te krijgen in de toe te passen landschapselementen binnen agroforestry zijn een reeks van praktische informatiebladen ontwikkeld.

Boomgaardbegrazing

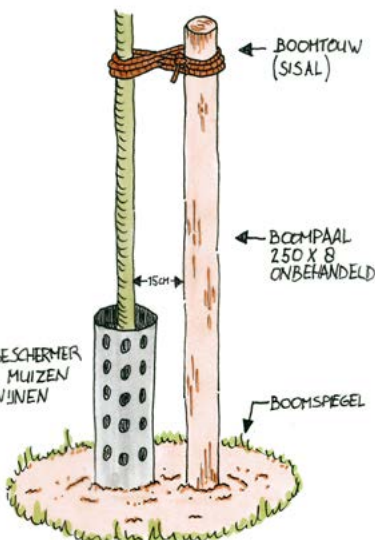
Een hoogstamboomgaard is een boomgaard of boomweide met fruitrassen of notenbomen. De ondergrond van de hoogstamboomgaard kan begrast worden. De ondergroei van boomgaarden bevat vaak een soortenrijke kruidenvegetatie. Boomgaardbegrazing verhoogt het dierenwelzijn en biedt schaduw en beschutting. Vanwege het laatstgenoemde komt de toepassing boomgaard met kalverweide regelmatig in het agroforestrysysteem voor. Omdat een robuuste boomgaard ook een grote bijdrage aan biodiversiteit kan leveren, is er een ANLb vergoeding mogelijk voor het beheer en onderhoud.

Algemene aanplantinstructie

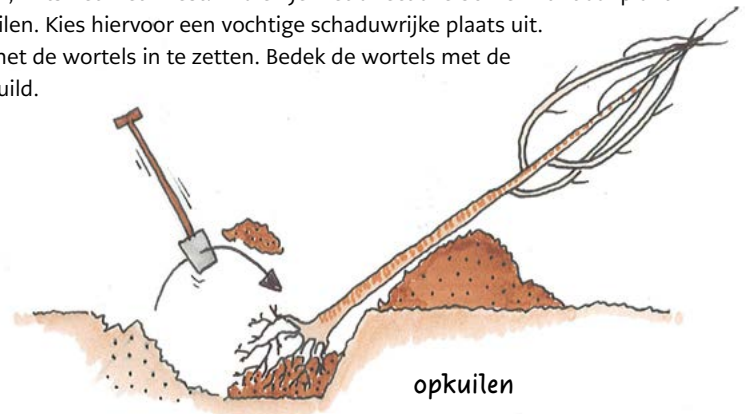
Het aanplanten kan plaatsvinden wanneer de bladeren van de bomen zijn, mits het niet vriest. Indien je niet direct alle bomen kunt aanplanten, dan kun je ervoor kiezen de bomen met naaktwortel tijdelijk op te kuilen. Kies hiervoor een vochtige schaduwrijke plaats uit. Het opkuilen kan door een gat in de grond te graven en daar de bomen met de wortels in te zetten. Bedek de wortels met de vrijgekomen grond. Bomen geleverd in pot hoeven niet te worden opgekuild.

Specifieke aanplantinstructie

1 Voor boomgaardbegrazing met kleinvee als schapen is de minimale plantafstand voor appels, peren en walnoten 10 meter, kersen 12 meter en pruimen 6 meter. In een boomgaard kan ook 1 plantafstand gehanteerd worden, bijvoorbeeld 10 meter voor alles. Voor boomgaardbegrazing met grootvee als koeien is de minimale plantafstand voor alle boomsoorten 15 meter.

2 Voor het planten is een ruim plantgat noodzakelijk waarin de wortels zich vrij kunnen uitspreiden. Het plantgat moet daarom een afmeting hebben van 70x70x70 cm groot. Spit na het graven de bodem van het plantgat los en meng bodemverbetering als ruwe stalmest door de grond.

3 Plaats daarna een boompaal van onbehandeld hout naast de boom (maat 250 cm lengte bij 8 cm doorsnede), op ongeveer 15 cm van de boom, aan de kant van de heersende windrichting (zuidwesten). Bevestig de boom met boomtouw aan de boompaal.

4 Plaats een goed veekerend raster om de bomen heen, zodat de jonge stam niet beschadigd kan raken. Een raster kan per boom of per rij worden uitgezet. Een plastic boomkoker kan om de stam geplaatst worden tegen de hazen.

5 Geef de jonge aanplant met name de eerste 2 jaar na aanplant voldoende water in droge perioden.

Beheerinstructies

Het snoeien van fruitbomen wordt al eeuwen toegepast. Het snoeien van de fruitboom in de jeugdfase wordt de vormsnoei genoemd. De vormsnoei zorgt voor een bepaald model. Wanneer dat model is bereikt volgt de onderhoudssnoei. Om de snoeimethodes onder de knie te krijgen, is het aan te raden om een snoeicursus te volgen.

Vormsnoei

De vormsnoei is vooral belangrijk bij de jonge bomen. Elke soort heeft zijn eigen specifieke vorm. Bij de appel wordt over het algemeen een bolvorm aangehouden zonder harttak. Peren vormen van nature meer een kroon met een harttak. Deze kroon krijgt meer een piramidale vorm. Noten worden afhankelijk van het hoofdoel, Notenproductie of houtproductie in een tuil of doorgaande harttak gevormd. Nadat de boom is aangeplant is het belangrijk direct de eerste vormsnoei toe te passen. Afhankelijk van de soort of hoe hoog je de boom hebben, kun je kiezen voor het behouden of weghalen van de harttak.

Verdere informatie

- De fruit- en notenproductie begint pas na enkele jaren op gang te komen. In een beplanting met de bomen op 15 meter afstand van elkaar kan de eerste 10 jaar gemakkelijk nog gras of een ander gewas worden geteeld. Zo kunnen deze periode voldoende inkomsten worden gehaald.
- Omdat noot- en fruitbomen in de categorie productieve boomsoorten vallen, blijft de grond meetellen als agrarische grond. Volgens de huidige regelgeving moeten de bomen apart worden geregistreerd in de gewasregistratie wanneer zij meer opbrengen dan het gras.

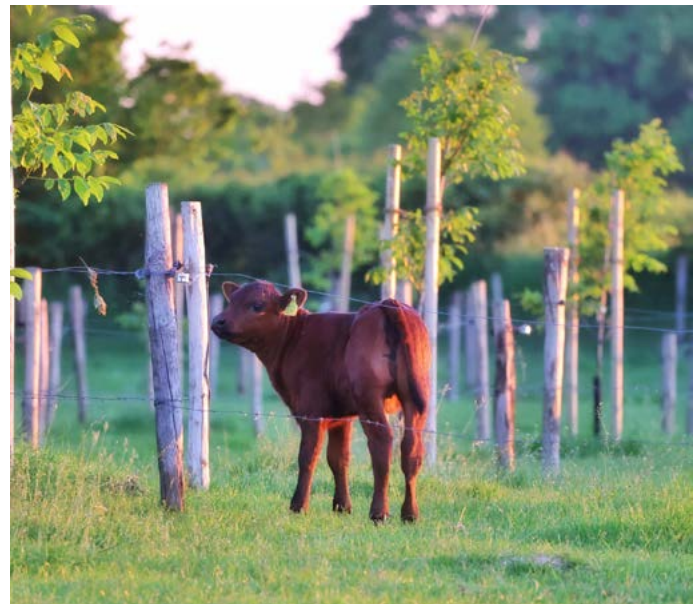
Meer weten?

[Agroforestry Network
Gelderland](#)

[Kennisbank
Stichting Landschapsbeheer
Gelderland](#)

Onderhoudssnoei

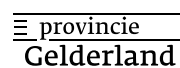
Fruitbomen kunnen het beste jaarlijks gesnoeid worden. Het gaat daarbij om vervanging van minder vitaal, afgedragen vruchthout, het verwijderen van ziek hout en het verwijderen van verkeerd geplaatste nieuwe scheuten. In een regelmatig onderhouden, vitale hoogstamfruitboom zullen elk jaar nieuwe scheuten ontstaan. Een deel kan worden gehandhaafd en gebruikt als nieuwe vruchttakken. Een ander deel dient te worden verwijderd.

Dit informatieblad is geproduceerd in opdracht van:
Agroforestry Network Gelderland

Tekst en illustraties door: Stichting Landschapsbeheer Gelderland
Auteur: Bo Koning (Stichting Landschapsbeheer Gelderland)
Vormgeving: Evelien Nijenhuis
Eindredactie: Dyon Temming (Agroforestry Network Gelderland)

Mogelijk gemaakt door:

 provincie
Gelderland

